

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felhívások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 67. szám.

Csütörtök, március 22.

Leleplezett hazaárulás.

— március 22.

Egy horvát röpirat jelent meg magyar fordításban. Szerzője Zagorac István, horvát tartománygyűlési képviselő, egyike azoknak a fiúmei rezolucionistáknak, akikkel a koalíció paktumra lépett.

A röpirat tartalma bizonyára feltűnést fog kelteni. Nem kevesebbet kíván benne a tiszteletreméltó horvát atyafi, mint Dalmáciának Horvátországhoz való visszacsatolását. Az „egységes horvát nemzet” minden jogának és törekvésének elismerését, a „horvát állameszme” gyakorlati megvalósítását, vagyis Boszniának és Hercegovinának Horvátországgal való egyesítését.

De egyenest megdöbbenést fognak kelteni a röpirat ama részei, amelyekben Zagorac elmondja, hogy a koalíció már beigérette az összes nagy horvát követelések teljesítését. Tehát beigérette a horvát állameszme gyakorlati megvalósítását, az egységes horvát nemzet elismerését, azt, hogy Magyarországon Horvátország állami egységgé váljék.

És mindez miért?

Beigérette a koalíció a horvát államiság elismerését azért, hogy a horvátok támogassák a koalíciót a hatalom elnyerésében.

Valóban, vérlázító! Nem kevesebbet akart tehát a koalíció, mint megbontani a magyar állam egységét, feldarabolni Szent István palástját, csak azért, hogy megkaparíthassa a husos fazekakat.

És tette ezt a hazafiság tiszta tőgájában. Az elbolondított ország pedig tapsolt neki.

Örök szűgyene lesz ez a magyar közéletnek. Mert ha volt valaha hazaárulás, ez az. Ha volt valaha alávaló indok,

melyért valaki hazaárulást elkövetett, a koalíció elkövette.

Reméljük, hogy a dolog nem marad annyiban. Ha bekövetkezik a kijózanodás, az ország számon fogja kérni a koalíció magatartását. Számon fogja kérni tőle azt az elvetemedettséget, melylyel hazafiságnak minősítette, ami tizenhárom próbás hazaárulás. Számon fogja kérni tőle azt a feneketlen gonoszságot, melylyel megakartá bontani a magyar állam egységét és amelylyel azok erősítésére sietett, akik esküdt ellenségei a magyarságnak.

És bizonyos, hogy a számonkérés lesújtó ítélettel fog végződni a koalíciós hazaárulókra, akik nem átalították a hazafiság köntösét hemocskolni.

Az új plébános fogadtatása.

Nagybecskerek, március 22.

A r. k. hitközség képviselőtestülete tegnap délután közgyűlést tartott, melyen első sorban Magyary Pál plébános ünnepélyes fogadtatásával foglalkoztak.

Jelen voltak: Franz J. L. elnök, dr. Brájer Lajos alelnök, Herr Ödön, dr. Grandjean József, Baaden Károly, Wégling István, Grandjean Ede, Kugler Lipót, Marcoin Jenő, Klementics Ferenc, Steyer István, dr. Végh Lajos, Etlinger Péter, Opolzer Lajos, Weiterschan Mihály, Annau János, Harcer József, Krumenacker Ferenc, Haidegger Ödön, Pretz Péter, Benkovich Miklós, Glaser Péter, Krumenacker József, dr. Annau Ernő, Steinitzer Géza, Mayer Rezső, dr. Perisics Zoltán képviselők.

Franz elnök jelenti, hogy új plébánosunk a hitközséget kinevezéséről értesítette, (a levelet közöltük) hogy az elnökség melegen üdvözölte s hogy tegnap megérkezett Magyary újabb levele, melyben megérkezésének részleteit tudatja.

Magyary Pál szombaton (24.) délelőtt 9 óra 33 perckor érkezik Nagybecskerekre a T. H. É. V. pályaudvarán.

A közgyűlés kimondja, hogy új plébánosát a pályaudvaron testületileg fogadja és üdvözli.

A plébános a vasutól egyenesen a templomba vonul, ahol csendes mise lesz, Magyary Pál plébános pedig magyar és német prédikációt mond. Mise után a plébánia-lakon fogadja a különböző küldöttségeket.

A hivatalos üdvözlésre az összes hitfelekezetek lelkészei és előljárói, valamint az összes helybeli polgári és katonai hatóságok hivatnak meg. Erre nézve a következő meghívót bocsátották ki:

T. c.

A nagybecskereki róm. kath. hitközség újonnan kinevezett plébánosa, nagyságos és főtisztelendő Magyary Pál, pápai kamarás ur f. évi március 24-én d. e. 9 óra 30 perckor (a T. H. É. V. pályaudvarán) érkezik városunkba, hogy állását elfoglalja.

Amidőn erről a t. Cimet tisztelettel értesíteni szerencsénk van, arra kérjük, kegyeskedjék a 24-én d. e. 10 órakor, a róm. kath. plébánia templomban tartandó istentiszteleten megjelenni, egyben pedig hitközségi képviselőtestületünk elnökségét értesíteni, vajjon részt kíván-e venni a küldöttségek tisztelgésében, mely a mise, illetőleg prédikáció után, 11—12 óra közt a plébánia lakban fog megtörténni.

Hazafias üdvözléssel Nagybecskerek, 1906. évi március hó 20-án a róm. kath. hitközség elnöksége: Franz J. L., elnök.

Az Aradáci-utca háztulajdonosai és lakói felkértenek, hogy házaikat fellobozzák és feldiszítsák. A kocsitulajdonosokat ez uton is felkérjük, hogy fogataikat bocsássák 24-én reggel 9 órakor a küldöttség rendelkezésére.

A „TORONTÁL” tárcája.

A kovácműhelyben.

Legerősebb ember volt az egész vidéken. Hatalmas váilai voltak, arca fekete a vasportól és a széntől s erős hajjal fedett koponyájából két kék szem ragyogott elő. Nevetése olyan volt, mint mikor a nagy fujtató szuszogni kezd. Mikor meg a karjait emelgette, akkor látszott rajta, hogy az ötven esztendő éppen olyan hetykén viseli, mint ahogy a pörölyt szokta megfogni.

Ezt a pörölyt, mely huszont kilót nyomott, „kisasszony”-nak nevezték a műhelyben s messze földön nem volt legény, aki birt volna vele.

A műhely barátságos fedele alatt egy esztendőt töltöttem s a kovács házában nyertem vissza egészségemet. Elvesztettem a szívemet, az eszemet, céltalan bolyongásra indultam s a békének és munkának egy nyugalmas hajléka után vágyakoztam, hol férfiaságomat visszaszerezhetném.

Egy este, a falu végén ráakadtam erre a magányos kovácműhelyre. A vakító fény, mely ajtaján kiáradt, vörös fénybe borította az utcát s az átellenben meredező nyárfák

olyanoknak látszottak, mintha óriási fáklák lennének.

A titokzatos esti szürkületben már jó távolról kihívtam a kalapács egyhangu ütéseit, melyek mind közelebből hallatszottak. Ez a vakító világosság, ez a mennydörgésszerű zaj megállított. Elkényszeredett szívem szinte vigaszt merített e férfias, erős kezek munkájából, melyek oly iszonyu erővel verték laposra az izzó rudat, hogy megrendült belé a ház.

Ekkor este láttam a kovácsot legelőszőr.

Egy ekevason dolgozott.

Nyitott inge látni engedte rengeteg mellét s erőtől duzzadó teste minden lélekzétvételre szabályosan emelkedett. A kalapácsot hatalmas ivben ejtette le az állóre. Izmai mindannyiszor a megpattanásig megfeszültek. A sziporkázó szikráktól kisért kalapács minden egyes alkalommal nagy kört irt le s fényövet hagyott maga után.

Éppen a „kisasszony”-t táncoltatta meg akkor.

Fia, egy husz éves kamasz, a nagy harapófogóval izzó vasat tartott az állón s maga is megdolgozta egy kalapácsal. De ennek a hangja alig hallatszott ki abból a borzalmas lármból, melyet atyja csapott a „kisasszony”-nyal.

Csak olyan volt az mellette, mint egy kis gyermek dadogás.

A „kisasszony” zizegő szikrákat szórt le magáról s mély nyomokat hagyott a vasban. Ahogy a szikrafolyam széles ivben igyekezett a földre, megvilágította a két munkás alakját, míg hosszú árnyékuk beleveszett a műhely sötétebb háttérébe.

A láng lassan-lassan kialudt, a kovács megpihent s a parázs elhamvadt.

A hatalmas, erős ember kalapácsa nyelére támaszkodott s feketén, kormosan, gyöngyöző homlokkal állt ott. Mély lélekzétvétele tulharsogta a fujtató zugását, melyet fia lassankint hozott mozgásba.

Az estén a kovácműhelyben aludtam s többé nem is mentem el a házból. A fölötte levő üres szobáskába költöztem.

Még napfölkelte előtt én is hozzáfogtam a munkámhoz, házigazdával. Lenn csattogni kezdett a kalapács s valósággal kimennydörgött az ágyamból. A szegényes szoba, puhafa burorzatával együtt úgy megremegett e csapások visszhangja alatt, mintha bomba érte volna. A műhelyben égett a tűz, mire leértem, a fujtató szuszogott s a szentet kék-vörös lángok nyaldostak. A kovács majd egy ekén igazított, majd egy kaszát kovácsolt egyenesre, vagy egy hibás abróncsot javított.

Mikor engem észrevett, csipőjére tette a

Ujdonságok

Férfi és fiu kész öltönyök, felöltők és nadrágok, legnagyobb választék, olcsó árak mellett.

Kovács Gedeon

Telefon 141. 267b—11.1 Telefon 141.

Ujdonságok

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Március 24. A Tmke igazgatósági ülése.

Március 26. József központi bizottság ülése.

Április 1. A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület rendes évi közgyűlése.

Április 9. Közig. bizottság ülése.

— **A polgármester szabadságán.** Dr. Perics Zoltán polgármester holnap nyolc napi szabadságra megy.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter Gfrerer, Schoch és Grossmann budapesti vállalkozó cégnek, a cég által tervezett titel-nagybecskereki helyi érdekű vasutovonalt Perlasz állomásából Farkasd és Tor-Sziget községek érintésével a torontái helyi érdekű vasutak nagybecskerek—pancsovai vonalának Antalfalva állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdony helyi érdekű vasutovonala az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a csatádi Lenau-kör alapszabályait f. évi 8835. szám alatt láttaozta.

— **Brunner Jakab távozása.** A nagybecskereki róm. kath. plébánosi állás betöltésével, a csanádgyházmegyei püspök Brunner Jakab eddigi helyettes plébánost is felmentette ez állástól és Aradszentmártonba helyezte át adminisztratori minőségben. Brunner Jakab, ki több évi ittműködése alatt nemcsak híveinek, hanem a nagybecskereki társadalom minden rétegének tiszteletét, szeretét és nagybecskereki életét maga magának, tegnap hagyta el városunkat. Számos tisztelőjének és jóbarátjainak rokonszenve és őszinte ragaszkodása kíséri új állomáshelyére.

— **Iparengedélyek.** A városi tanács mint iparhatóság tegnap tartott ülésében a következőknek adott iparengedélyt Beer Rózsának női ruhavarrásra, Schneider Jánosnak könyv-, papirkereskedésre és dobozgyártásra, Láng Károlynak rőföskereskedésre, Bröder Ignácnak zongoraárúsításra, Arendt Józsefnek szatócstüzletre, Czinner Antalnak kézműves kereskedésre, Woltner Mihálynak szatócstüzletre, Szabady Mihálynak vendéglőre.

— **A Tmke igazgatósági ülése.** A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek március 24-ikére, szombatra hirdett igazgató-

sági ülése változást szenved, amennyiben az ülés holnap, pénteken délután fél 5 órakor lesz a vármegyeház alispáni kistermében. Az ülés tárgya: A közgyűlés előkészítése.

— **A villammű-bizottság ülése.** A városi villammű-bizottság ma délután ülést tartott, a melyen folyó ügyeket intézték el.

— **Halálozás.** Mint Antalfalváról jelentik, ott e napokban halt meg dr. Horváth Kálmán ügyvéd, életének 33. évében. Az elhunytat, kinek halála a Marsanovich, Jablonszky és Ledniczky családokat ejti mély gyászba, tegnap délután temették nagy részvét mellett.

— **A róm. kath. templom orgonája.** A nagybecskereki róm. kath. hitközség képviselőtestülete tegnap délután tartott ülésén foglalkozott a templom-orgona helyreállításának ügyével is. Felolvasták ifj. Kersch Ferenc orgona szakértő véleményét, amely szerint az orgona részei oly rossz hasznavehetetlen állapotban vannak, hogy az orgona helyreállítása mintegy 9000 koronába kerülne, e mellett az orgona szerkezete is elavult és nem felel meg a modern orgonaépítéssel követelményeinek. A szakértő véleménye szerint új orgona építése sem kerülne sokkal többbe a javításra szükséges összegnél. A képviselőtestület beható tanácskozás után elhatározta, hogy Wegenstein Lipót temesvári orgonaépítőt felhívja egy új orgona építési költségtervezetének benyújtása iránt.

— **Az O. M. K. E. közgyűlése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap, e hó 25-én délelőtt fél tíz órakor tartja harmadik évi rendes közgyűlést a budapesti Aru- és Értéktőzsdé palotájában. Az O. M. K. E. a közgyűlésre, amely a magyar kereskedők országos gyűlésének tekinthető, vasuti menetdíjkezdményeket eszközölt ki úgy a Magyar Államvasutak, a kassa—oderbergi és a Déli Vasut vonalain. A kerületek titkári hivatalai adják ki azokat az igazolványokat, amelyek a kedvezményes jegyek váltásához szükségesek. A nagy és élénk érdeklődésből, amely a közgyűlés iránt országos zerte mutatkozik, arra kell következtetnünk, hogy az O. M. K. E. gyűlése valószínűleg ünnepe lesz a magyar kereskedelemnek.

— **A hadi tengerészethez való belépés.** Sokan kérdezősködéseket intéznek a haditengerészet vezetőségéhez, hogy mi szükséges ahhoz, hogy valaki a haditengerészetbe beléphessen. E kérdezősködések elkerülésére a nagybecskereki cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság, a városi katonagyőztes utján közli, hogy a haditengerészetbe való belépéshez nem kell egyéb mint a véderőntasítás 146. §-ában előírt szülői bizonyítvány és a belépési bizonyítvány. Ha ezekkel az okmányokkal valaki jelentkezik bármely hadkiegészítő parancsnokságnál, az illetőt egyenesen a haditengerészetbe osztják be.

— **A nagybecskereki kerületi betegsegélyző-pénztár folyó hó 25-én, vasárnap délután 2 órakor, a városháza nagytermében tartja rendes évi közgyűlést.**

kezét és hangosan felkacagott. Nagyon tetszett neki, hogy már öt órakor kikalapácsolt az ágyból. Nehéz kezét a vállamra tette s mintha gyermekhez beszélne, azt mondta, hogy majd meglátom, mennyivel egészségesebb leszek, ha rendszeresen korán kelek, már ma is sokkal egészségesebb szímem van.

Mindennap elborozgattunk egy felfordított rozoga talyiga mellett. Összes időmet a műhelyben töltöttem.

Az az örökös harc, amit a kovács vívott a brutális nyersanyag ellen, oly szenvedélyes érdeklődést keltett bennem, akár egy hatalmas dráma. Meg nem szűnő gyönyörködéssel néztem, hogy a kovács hatalmas karjának kényszere alatt, mint formálódik át, mintha viaszból lenne.

Sohasem halottam őt panaszkodni. Esténként megelégedetten dörzsölte a kezét — tizen-négy órai nehéz munka után. Sohasem volt fáradt, vagy szomorú. Hatalmas vállaival talán a házat is feltudta volna tartani, ha bedőléssel fenyegetett volna.

Télen nagyon jól esett nekem a meleg műhelyben tartózkodnom. Nyáron persze nyitva volt az ajtaja s beáradt rajta a mezők télillata. A házikó egy lankás oldalon feküdt, lábaink alatt virágos völgy terült el s munka után együtt csodáltuk a végtelen tájat, mely elmerült a szürkület lilás párázatában.

A mester nem idegenkedett a tréfától. Azt mondta, hogy a lábai előtt elterülő vidék egészen az övé, mert kétszáz esztendő óta a vidék összes ekéi ebből a műhelyből kerültek ki. Már az úkapja is itt dolgozott.

Erre volt leginkább büszke.

Ha májusban zöld színt öltött a táj, s ha júliusban sárgára érett a buzakalász, ez a változó színpompája a természetnek mind neki köszönhető. A mezőt úgy szerette, mint a gyermekét, a derült napfény boldoggá tette, de a közeledő jégfelhők szorongással töltötték el. Néha

a távolba mutatott, erre vagy arra a darab földre s megmondta, mikor kovácsolt ekét a számukra.

Munkaközben hirtelen megállt néha. Kiment az utszélre, tenyeréből ellenzőt csinált s kémlelődött. Azokat az ekéket nézte, melyek közelben, vagy távolban, az ő munkás kezéből kerültek ki s most a földet szántották. Az egész völgy tele volt velük. A napfényben néha megcsillantak, mint a gyémánt. Ilyenkor odaintett magához engem s boldog mosollyal mutatott le a völgyre, az ő birodalmára.

Lassankint teljesen hozzászoktam a műhely zajához. A kalapács csattanása szinte kiegészítő része lett az életemnek.

A szegényes kis szobában, melyet a fújtató szuszogása megszoktatott, csenevészded agyam új életre támadt.

Ez a hang kísért mindenfelé. Mikor az izzó vasat vonaglani hallottam a kalapács alatt, éreztem, hogy ökleimbe visszatér a láz.

Az volt a vágyam, hogy egy ütéssel laposra üsse ezt a világot!

Ha a műhelyben nem volt munka, akkor én is pihentem. Ilyenkor lementem és láttam a legyőzött ércet és szégyeltem a magam munkáját.

Istenem, hányszor láttam ezt a kovácsot mint az öserő remek példányát magam előtt!

Meleg napokon deréig meztelen volt s ilyenkor mintha Michael Angelo nagy alakjainak egyike elevenedett volna meg előttem.

Olyan volt, mint egy hős, akit nagygyá nevelt a munka.

Századunknak ez a faradhatatlan gyermeke, mely az idő állóján szakadatlanul kovácsolja az eljövendő napok szerszámait s tüzzel-vassal alakítja át a „holnap” társadalmát.

Emile Zola.

— **Tűzvizsgálat.** Pierre János kelmefestő és vegyztisztító műhelyében, ahol multkor robbanással vegyes tűz volt, tegnap tartották meg a tűzvizsgálatot. Miután a robbanás a ház tűzfalát annyira megrongálta, hogy az életbiztonságra veszedelmes, a hatóság elrendelte annak nyomban való lebontását és újraépítését. A tűz keletkezésének okát egész határozottsággal nem tudta megállapítani a vizsgálat, valószínűleg azonban, hogy a desztillált benzín tulhevitése folytán történt a robbanás és az ebből támadt tűz.

— **Érdekes verseny volt a napokban Budapestben.** Egy közismert fővárosi nagyvállalat jogügyi osztályának főnöke, kinél mintegy 10 írógép, közte 7 eredeti Remington Standard és 3 más rendszerű írógépet használnak, díjazott versenyt tartott annak kipuhatólására, hogy melyikkel lehet leggyorsabban írni és a legtöbb egyszóvevű példányt egyidejűleg készíteni. Az első díjat az egyik Remington írógép kezelője nyerte, ki percenkint átlag 210 szótagu írássebességet elért. Egy írógéppel irt sorban átlag 6 szó, illetőleg 26 szótag van, tehát az 1 perc alatt leirt 210 szótag 8 sort tesz ki. És minthogy a verseny egy óráig tartott, a nyertes Remington írógépkezelő ezen óra alatt 480 sort irt, ami — egy ívnyi oldal átlag 30 sorban számítva — 16 oldalnak, azaz teljes 4 ívnek megfelelő. Értékesebbé teszi ezt a sikert még az is, hogy a géppel egy óra alatt leirt 4 iv kézírással legalább 8 ívra menne, és hogy egy ívet a leggyorsabban kézírással, de már nehezen olvashatóan, másfél óra alatt is alig lehet megírni, míg a géppel egyidejűleg 8 példányt irt. Így tehát rendkívül szembetűnő a Remington gépirás nagy időnyeresége, amely még fokozódik az egyszóvevű több példányoknak ugyanazon idő alatt történt készítésével. Azt, hogy az amerikai Remington írógépeknek beszerzési forrását Budapestben Glogowski és társa cég (Andrássy-ut 12/a.) képezi, már egyezs közöltük.

— **Vakok felvétele.** A vakok szegedi képző- és foglalkoztató intézetében a jövő 1906—1907. iskolaév kezdetével 4 ingyenes és 10 félingyenes hely lesz betöltendő. Ezen helyekre vallás és nemre való különbség nélkül oly 12—24 éves vak egyének vétetnek fel, kik a vakságon kívül egyéb testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. A négyingyenes helyre csakis csongrádvármegyei illetőségűek pályázhatnak, pályázati kérvényeiket Csongrádvármegye alispáni hivatalához intézve az intézet vezetőségénél kell benyújtani; a félingyenes helyre szóló pályázati kérvények az alföldi vakokat gyámloló egyesület elnökségéhez intézendők és ugyanott mielőbb, de legkésőbb május hó 1-ig benyújtandók. Az intézet vezetősége a felvételi-szabályzatot és felvételhez szükséges nyomtatványokat kívánatra az érdekelteknek megküldi.

— **Ló mint életmentő.** Mint Nagyszentmiklósról írják, a napokban idegrázó jelenet játszódott le az ottani főtéren. Klein Márton rövidáru-kereskedőnek 3 éves fia a velők számkört lakó kis barátjánál volt és amikor hazafelé indult, észrevette, hogy az utcán egy kocsi jön vágatva. A kis fiu visszafutott a járdára, hogy megvárja, míg a kocsi odébb halad. De a kocsis részeg volt és a járdára irányította a járművet éppen oda, ahol a kis fiu állott. A járó-kelők későn vették észre a veszedelmet s habár kiabáltak a kocsisra, ez rájuk sem hederített, hanem egyenesen neki hajtott a kis fiunak és megdermedt mindenki a vér, amikor ez egy éles sikoltással elbukott, a kocsi pedig — ugylátszott — keresztül ment rajta. De ott, ahol legnagyobb a veszély, legközelebb az Isten segítségére. Az elájult fiut azonnal bevitték a szülői házába, az orvos is azonnal megjelent és ámulatba esett mindenki, amikor kitudt, hogy a kis fiunak nem történt semmi baja, mert a kocsi csak mellette robogott el. A csoda úgy történt, hogy a lónak több esze volt, mint a kocsisnak, és amikor a

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbszór azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIÓ, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-féle EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerkamájolajból készült alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele „a hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér

levélbélyeg beklüldése ellenében

mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMLI,

„Városi gyógyszerár” 98—90.82

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti tüveg ára: 2 korona 50 fillér.

veszélyt látta, fejével egyszerűen félrelökte a kis fiút, máskülönben menthetetlenül odaveszett volna. A kocsi, mint ki dolgát jól végezte, sebesen elhajtott, de ezután mégis elcsúszott és letartóztatott.

Színház és Irodalom.

*** Jericho falai.** Polgár Károly szintársulata tegnap este a „Jericho falsi” című angol színművet mutatta be. Az érdekes társadalmi és szociális kérdést tárgyaló színmű hatalmas drámai motívumokkal mutatja be az angol arisztokrácia életét, amely azonban ugyátszik ráillik más nemzetek felsőbb társadalmára is. A komoly munka és jellem csatázik a léhasággal s ezt a harcot pompásan rajzolja meg cselekményében és alakjaiban egyaránt a színmű írója. Ez a színmű az ugynevezett nehéz darabok közé tartozik, ahol minden szereplőnek teljes mértékben kell megállani a helyét s az előadó művészeknek minden részletet a legnagyobb gondossággal kell megjátszani. Ilyen nehéz darab kifogástalan művészi előadása nagy társulatnak is munkát ad s bizony a kisebb színészgárdák, amelyeknek tagjai százféle szerepet kénytelenek játszani, nem adhatják elő az ilyen nagygényű darabot kifogástalanul. Ennek a helyzetnek tulajdoníthatók a tegnapi esti előadásnak fogyatékságai és zökkenései, melyek miatt a darab nem érvényesülhetett kellőképpen. Az egyes szereplők elismerésre méltóan küzdöttek nehéz feladatukkal s elsősorban ki kell emelnünk közülük Papp Ilonkát, aki gondosan, drámai erővel rajzolta meg Althea alakját, továbbá Barna Jolánt, akinek Lucyje mintaszereit alakítás volt. Sik Rezső Probyherjében szintén sok jó vonás volt, Gyulai pedig jellemzően játszotta meg a nagyuri társaságba becsöppendő aranyásós felszerekeit. Jó volt Molnár Vilma, Hatvani és Horti is. A színház majdnem üresen tátongott. (S—s)

*** Tanítók Törvénye** cím alatt adta ki a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága az egyetemes tanítógyűlések határozatainak alapján a népoktatásügy minden részét felölelő törvénytervezetet. A mű feloszlik 3 részre (törvénytervezet, indoklás és az egyetemes gyűlések határozatai). Kimondja a tervezet, hogy minden népiskola hivatalos nyelve a magyar. Általában a magyar nyelv érvényesülését kívánja. A tanítóképzést is reformálni kívánja: a középiskola teljes elvégzése után az egyetemen és az egyetemi jellegű intézetekben egy évi tanfolyam rendezendő s ennek bevégezése után pedagógiai vizsgát sikeres letételével nyerhet oklevelet a jelölt. A vizsgálobizottság állami. A tanítók fizetési minimuma 1400 korona, mely 2800 koronáig emelkedik, melyet bármely jellegű legyen is az iskola, az adóhivatal fizet ki; evégből az iskolafentartó a tanítói járandóságot az adóhivatalhoz fizeti be. A kántori hivatalt a tanító elvállalhatja, de erre nem kötelezhető. Minden tanító esküt tesz a magyar alkotmányra a kir. tanfelügyelő kezébe. Kizárólag a kir. tanfelügyelő gyakorolja a tanuimányi felügyeletet minden iskolában. A megyei tanítóegyesületek szövetséget alkotnak. Az 56 lapra terjedő munkát 1 kor. beküldése esetén (bélyegben is beküldhető) Hajós Mihály, titkár (Budapest, I. Városmajor utca 59 szám) bárkinek megküldi.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök tegnapi kihallgatása.
Budapest, március 22 (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a „Neues Wiener Tagblatt” jelentése szerint a király a tegnapi kihallgatásán Fejérváry Géza báró miniszterelnök előterjesztéseit elfogadta.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A miniszterelnök, aki tegnap este visszaérkezett Bécsből Budapestre, ma délelőtt értekezett miniszter-társaival tegnapi királyi kihallgatása ügyében.

A tisztviselők összeírása.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma valamennyi miniszter elrendelte, hogy a miniszteriumok, valamint az alájuk rendelt hatóságok összes személyzetét írják össze.

A nemzetiségek manifesztuma.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. táv.) Kossuth Ferenc a független-

ségi párt hivatalos lapjában, a „Budapest”-ben ma cikket ír, amelyben a nemzetiségek manifesztumával foglalkozik. Kossuth azt írja, hogy 48 óta nálunk nincsenek osztályokba osztva az ország polgárai s mindenkinek egyenlő joga van itt, tehát a nemzetiségi egyenjogúsításra nincs szükség, hanem csak arra van szükség, hogy az ország összes polgárai egyek legyenek az alkotmányos jogok védelmében.

Népgyűlés Zsolnán.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Zsolnáról sürgönyzik, a felvidéki tótok vezetői ma értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a politikai helyzet dolgában Zsolnára népgyűlést hívnak össze.

Szabolcs megye ellentállása.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Nyiregyházáról sürgönyzik, Szabolcs vármegye törvényhatósága ma közgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy a belügyminiszter által kétszer megsemmisített határozatát főtartja s utasítja a tisztviselőket, hogy a kiküldendő kormánybiztosnak ne engedelmességen.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Kossuth Ferenc állapotában a javulás már olyan állandó, hogy orvosának, Müller tanárnak véleménye szerint nyolc-tíz nap múlva elhagyhatja a szobát.

Kína — nagyhatalom.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: A Morgenpost szerint a kínai külügyminiszterium tárgyalásokat folytat a német külügyi hivatallal az iránt, hogy a berlini kínai követ nagyköveti címet kapjon. Ez természetesen maga után vonná azt is, hogy a pekingi német követ szintén rangemelésben részesülne. Ha a német kormány elfogadja a kínai kormányt az eljelenléte, ez diplomáciai szempontból azt jelentené, hogy Kínát nagyhatalomnak ismerik el.

Pusztító földrengés.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni táviratok szerint Formosa szigetén nagy földrengés pusztított. A földrengésnek sok ezer emberélet esett áldozatul s az anyagi kárt mintegy 120 millió koronára becsülik. A sziget összes városai és falvai romhalmokká lettek, így Dató, Raisó, Sirko és Kagi virágzó városok egészen elpusztultak. A hivatalok szabad ég alatt működnek. Az összes vasutakon megrongálódtak a sínek és a forgalom végkép szünetel.

A marokkói kérdés.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az algezirászi konferencián most Ausztria-Magyarországnak a marokkói rendőrség újjászervezésére vonatkozó javaslatát tárgyalják. E szerint semleges rendőrfelügyelőt neveznének ki, aki a diplomáciai testület ellenőrzésével működne.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi lapok megerősítik azt a hírt, hogy Németország többé nem ragaszkodik ahhoz a tervéhez, hogy Casablancában legyen a nemzetközi rendőrség székhelye.

Az orosz események.

Budapest, március 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Szentpétervári jelentések szerint a Jusopka-műveknél 20.000 munkás sztrájkol és a moszkvai kerületben is sztrájk készül.

Budapest, március 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rigából sürgönyzik: Stubensee községben forradalmárok behatoltak a község házába, meggyilkolták a polgármestert és súlyosan megsebesítettek egy írnot.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 22. (A nagybecskerekai Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak mintegy 10 fillérrel estek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra) 16.42 — —
Buza (1906. októberre) 16.30 — —
Rozs (áprilisra) 13.56 — —
Tengeri (májusra) 13.25 — —
Zab (áprilisra) 15.36 — —

Nyiltér.*

Nyilatkozat.

A „Torontál” című napilap 66. számában Balaton Gusztáv urtól megjelent „Nyilatkozat”-ra nagyváradi ifj. Thury Mihály ur érdekében a következőket tartjuk szükségesnek előadni:

Mi 1906. évi március hó 19-én délelőtt 11 órakor jelentünk meg Balaton Gusztáv ur előtt s tőle a kaszinó helyiségében mondtok sértéséért felünk nevében magyarázatot és elégtételt kértünk. Ő kijelentette ugyan, hogy ő nem tudta, hogy kit sértett meg, de bár most már tudta, hogy ki tartja magát sértettnek, sértését mindenben fenntartotta s időbeli távolság tekintetében semmiféle kifogást nem emelt s segédeknek Rippka Imre és Roschits Imre urakat megnevezte. Mi segédeivel tárgyalunk s a tárgyalás folyamán sem történt az elégtételkérés ideje ellen semmiféle kifogás, de a segédek sem adtak, de nem is adhattak elégtételt, mert Balaton Gusztáv ur a tárgyalás folyamán segédeihez levelet intézett, amelyben újólag használja a sértő kifejezéseket, sőt újabb sértéseket használ s mégis mindezen levélben, de a „Nyilatkozat”-ában is kijelenti: „. hogy abból folyólag semmiféle további lovagias színezetű tárgyalásokba nem bocsátkozom senkivel”. Ennek alapján mi tehát felünk részéről a lovagiaság szabályai szerint eljárva, Balaton Gusztáv ur segédei jelenlétében felvett jegyzőkönyvben teljesen jogosan emeltük ki, hogy, mivel nevezett elégtételt nem ad, mi az ügyet befejezettnek nyilvánítjuk.

Eljárásunk eredményéről a felvett jegyzőkönyvet felünknek át is adtuk.

Nagybecskerek, 1906. évi március hó 22-én.

Szentiványi Ferenc s. k.,
m. alváltáros.
V. Várkony József s. k.

(340—11)

Etvágytalanság, emésztési zavarok
legkönnyebben megszüntethetők *rohitschi Tempel-forrás-víz* időnkénti élvezete által. Régebbi keletű vagy idült ilyenü bajknál a *Styria-forrás-víz* (erősebb hatású) előnyösebben használható.
Magyarországi főraktár:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Báthory-utca 8.

* Az e rovat alatt közöltékort nem vállal felelősséget

Sárga Orpington tenyésztőjások.
Telivér fajtszta sárga Orpington tyukok tenyésztőjásai kaphatók
Reitter Oszkarnál Nagybecskereken.
Darabja 80 fillér.
Saját találmányú kipróbált rázásmentes csomagolás ingyen. — Törés teljesen kizárva. —
Fajtszta sárga Orpington kakasok és tyukok, valamint angol emdeni libák
ősi szállításra előjegyezhető.
Számos hazai és külföldi kiállításon I. rendű kitüntetések, díszoklevelek, aranyérmek, díszemléktárgyak.
Magyar állami nagy aranyérem.
334—10.1
Szöllővesszők (európaiak)
csemege és borsfajok, nagy mennyiségben kaphatók.
Ezre 6 korona.
Vasuti szállításnál a csomagolás díjtalan.

Tudomására hozom tisztelt megbizóimnak, hogy
vegytisztító és festő-műhelyem

részben leégett, a benne levő vegyileg kezelendő ruhákkal együtt. Felkérem tehát mindazon tisztelt megbizóimat, akiktől ruha volt nálam, szíves jelentkezésre, hogy az őket ért kárt mielőbb megtérítsem. Egyben értesítem a n. é. közönséget, hogy dacára az engem ért csapásnak, mégis abban a helyzetben vagyok, hogy további megbizásoknak eleget tehessek, miért is kérem a tisztelt közönség szíves bizalmát, amelynek pontos és szolid kiszolgálás által eleget tenni ezentul is legfőbb törekvésem leendő.

Mély tisztelettel

Pierre János,

vegytisztító és festő-intézte.

325-5.3

A tavaszi idény beálltával

nagy választék **női díszekben,**
keztyűk, nap- és eső-
ernyők, ingek, gallé-
rok stb.-ben, valamint

utazáshoz szükséges kellékekben

MESZNIK IMRE,

női- és uri-divat kereskedőnél

Nagybecskerek, (Pénzügyi palota).
335-20.1

4482. kig. szám. 1905.

331-3.2

Hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járási utibizottság a folyó évi költségvetésében az óbessenyő-valkányi vicinális ut 6-13 km. utszakaszának javítását, hengerelését 1890 korona erejéig; a nagyszentmiklós-keglevicházi vicinális közut 15-9 km. utszakaszának és a nagyszentmiklós-sárafalvai vicinális közut 0-4 km. utszakaszának homokolását 1560 korona erejéig és a nagyszentmiklós-nagyőrszi vicinális ut 0-2000 m. utszakaszának, borossebesi vagy ahhoz hasonló keménységű terméskövel leendő kiépítését 18.118 kor. 40 fillér erejéig engedélyezte. A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából folyó évi április hó 7-én d. e. 10 órakor Szerb-nagyszentmiklós község kis tanácstermében tartandó versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat, kitűzött napig adják be.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó előmérlet-költségvetés és részletes feltételek a szolgabírói hivatalnál, a hivatalos órákon belül, naponként megtekinthetők. Megjegyztetik, hogy az utépítési munkálatoknak részleges teljesítésére vonatkozó ajánlatok, az utibizottság határozata értelmében, nem fogadandók el.

Nagyszentmiklós, 1906. március hó 17.

Hadfy,

főszolgabíró.

Jó minőségű
J = burgonya =

100 kilónként 5 kor. 20 fillérért

kapható

Kertész Márknál,

(227-3.3) **Temesvári-utca**

Telefon 176. szám.

9527. tkvi szám. 1906.

329-1.1

5. kgy. szám. 1906.

330-2.2

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Torontálvármegye árvaszéke javára 212 korona tőke, 84 korona már megállapított, 17 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 146. §-a értelmében Paszkulov Giga botosi lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén Bótos község határában fekvő és a botosi 1715. számú tkvben foglalt:

1. 200. hrsz. 1 hold II. oszt. szántóra 308 korona;
2. 1. dülő 14 hrsz. 1400 □-öl I. oszt. szántóra 343 korona;
3. 2. dülő 14. hrsz. 1400 □-öl II. oszt. szántóra 343 korona;
4. 3. dülő 14 hrsz. 1400 □-öl I. oszt. szántóra 343 korona;
5. 4. dülő 14. hrsz. 1 hold 400 □-öl I. oszt. szántóra 406 korona;
6. 1. dülő 14. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 787 korona;
7. 2 dülő 14. hrsz. 2 hold II. oszt. szántóra 787 korona;
8. 3. dülő 14. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 787 korona;
9. 4. dülő 14. hrsz. 2 hold 800 □-öl I. oszt. kaszálóra 941 korona;
10. 88 hrsz. 400 □-öl kertre 94 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Bótos község-házában 1906. évi április hó 18-ik napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Bótos község-házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Periaszon, 1905. évi december hó 31-én, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
kir. járásbíró.

Eladó muhar.

Rudolfsgnád községénél eladó
9 öl jó minőségű muhar, ölen-
ként is. Egy öl ára 80 korona.
(A kazal 3 öl magas, 3 öl széles.)

A községi előljárásság.

(327-3.3)

Szőlővessző.

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort.

Oltani, perméteznél nem kell.

A szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll

Leírását és árjegyzéket

ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mér-

sékelt áron kaphatók.

Nagymennyiségű sima és

gyökerez Delaware

vessző eladás.

Cim:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Szeged.**

Központi iroda: Felső-Szeged Somogy m.

(7-34.23)

Árverési hirdetmény.

A községi szélmalom tolyó évi március hó 31-én d. e. 9 órakor Klekk község-házánál tartandó nyilvános árverés útján el fog adatni. Kikiáltási ár 3000 korona, mely összesen aluli ígérlet el nem fogadtatik. Árverelőket kötelesek 150 korona bánatpénzt letenni.

Kelt Klekken, 1906. évi március hó 19-én.

Községi előljárásság.

Íróasztal
megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban. 342-x.1

173. B. v. k. sz. 1906.

339-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tekintetes budapesti kir. törvényszék 1905 évi július hó 24-dik napján kelt 63753. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1905. évi július hó 15-dik napján V. 746. sz. a kelt végzése folytán, dr. Spieler Jenő budapesti ügyvéd által képviselt Lak.: VI. Uj-utca 6. sz. a. König Vilmos budapesti cég felperes lakására, Mayer Istvánné bégaszentgyörgyi lakosnál 569 korona 20 fillér és járuléka iránt, kielégítési végrehajtás útján 1905. évi július hó 18-dik napján Bégaszentgyörgyön le- és felülfoglalt 2071 koronára becsült bolti állványok és cikkek s butorokból álló ingók Bégaszentgyörgyön alperes lakásán, bírői árverésen, középpénzfizetés mellett leendő eladatása 1906. évi március hó 28-dik napjának d. e. 9 órájára tűzött ki, az 1905. évi V. 746. sz. a kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtó kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1906. évi március hó 14-dik napján.

Kiss,

kir. bir. végrehajtó.

Két butorozott

szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. szám alatt.

(339-x.1)